

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografa.
Brașov, piața mare Nr. 30.
Seriozi refranțe nu se
primesc. — Manuscrise nu se
retrimet.
INERATE se primesc la Admi-
nistrațiune în Brașov și la ur-
mătoarele Elcuri de anușuri:
în Viena: M. Dukas, Heinrich
Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppelk
Nachfolger; Anton Oppelk, J.
Domador, în Budapesta: A. F.
Goldberger, Eckstein, Bernat, în
București: Agenzia Havas, Suc-
cursale de România; în Ham-
burg: Karoly & Löbmann.
Prețurile inserțiilor: o serie
garmond pe o colônă 8 cr. și
30 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarif și învoială.
Reclame pe pagină a 2-a o
seră 10 cr. séu 80 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANULU LVIII.

„Gazeta” iese în mâ-care și.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șese ani
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șese
ani 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 3 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din țară și din străi
și la dd. colțetori.
Abonamentul pentru Brașov
a administrațiune, piața mare.
Târgul lui Nr. 30 etagului
I.: pe un an 10 fl., pe șese
ani 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu anușuri în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. — Unu exemplăru 5 cr. v. a.
séu 15 bani. Atâtu abonam-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 9.

Brașov, Vineri, 13 (25) Ianuarie

1895.

Pactul consumat.

Brașov, 12 Ianuarie v. 1895

Ceea ce era de prevedut s'a întemplat. Deputații sași din dietă sunt adă tocmai așa mamelucii ministrului-președinte Banffy, cum au fost mamelucii lui Szapary și ai lui Wekerle.

Acești deputați nici n'au adăuș nici n'au schimbatu nimic în politica sășescă, ce s'a inaugurat înainte cu patru ani. Ei se hrănesc totu din zama, ce le-a fiert'o „Sachsentag”-ul dela 1890 în poposutul sășesc, pe basa căruia au fost aleși.

Ne aducem bine aminte, că la 1890, când s'a intrunitu faimosa conferență, care a schimbatu programul naționalu alu Sașilor, a fost vorba din capul locului ca Sașii să înceteze de a mai face opozițiune guvernului, să renunțe la lupta opozițională-națională, ce-o purta seră până atunci. În ce-o purta au trebuit să se facă unu program, cu care să potă intra în tabăra guvernului unguresc.

Așa s'a croitu „programul poporalu sășesc” dela 1890, mai multu pentru ca să facă cu puțință injebarea Sașilor în partida guvernului, decâtu ca să servescă ca mijlocu pentru asigurarea intereselor lor de existență națională.

Cetitorii noștri cunosc cuprinsul acestui program din numărul de alaltăeri alu foiei noastre. În ședința camerei ungare de Marți l'a analizat însuși ministru-președinte Banffy și a găsit cu dreptu cuvântu, că „nu vede în acestu programu nimic, ce n'ar pute avé loc în programul partidei guvernului”.

Sașii — dișe Banffy — se pun în programul lor pe basa pactului dela 1867, recunosc idea de statu maghiar, doresc numai ca direcțiunea unitară maghiară să nu cupleşcă totalu autonomia în comune, orașe, comitate, ceea ce e și dorința noastră; mai departe ceru nu-

mai să nu fiă știrbite drepturile garantate în lege pentru biserică și școle, în fine recunosc limba maghiară a statului și așteptă numai dela deputații lor să ie în apărare drepturile privitoare la folosirea limbii, asigurate în legea de naționalitate. Programul sășesc stă c'unu cuvântu pe basa noastră principiară. De ce să nu mi fiă dera binevenitu sprijinul deputaților sași?

Ceea ce nu-i place d-lui Banffy în acelu program este numai, că Sașii se constituie prin elu în partidul naționalu și că prevedu într-insul o anumită organizațiune a lor, cum se alegă, cum se ntrunescă etc. Dera aceste sunt lucruri bagatele, pe lângă cestiunile principiare și, după ce elu, Banffy, nu pôte admite gruparea de partide după naționalități, se va informa și „va lua măsurile necesare”.

Acesta pentru viitoru.

Cătu pentru presentu, ministru-președinte Banffy n'a pregetat, după cum a constatat deputatul sasă Zay, a recunosc „corectitatea tuturor dispozițiilor principiare și esențiale ale programului poporalu sășesc”.

Er în ce privește trecutul, ne spune altu deputat sasă, Meltzl, că Sașii potă da cu buretele peste activitatea de odinioră a fișpanului Banffy, căci când acesta își sevărșia isprăvile ca „pașă dela Bistrița”, Sașii erau încă în opoziți și erau priviți ca dușman ai statului. De atunci însă s'au schimbat multe, s'a croitu programul sășesc dela 1890 și deputații sași au intrat în ceta mamelucilor guvernului. De era așa și pe vremile fișpanului Banffy, purtarea acestuia ar fi fost alta..

Așaderă de ce mai acasă opozițiunea maghiară pe deputații sași, că și-au vëndut voturile lui Banffy, ca să potă figura ca „grup de interese” în partida lui, când ei nu fac decâtu ceea ce le prescrie „lealul

programu sășesc dela 1890”, pe basa căruia au fost aleși?

De altă parte, ce voru „elementele turbulente”, din sinul Sașilor — cum le numesc acum „P. Lloyd” — cari nu se potă împăca nici decum cu idea de a se face codă la toporiștea unui Banffy, când deputații sași din dietă, contra căroră agitază, declară că stau pe basa programului sășesc dela 1890 și că programul lui Banffy, care partinesce esecutarea legii de naționalitate, între marginele statului naționalu unitar maghiar, le este garanția de ajutor, ca să rămân în partida guvernului?

Nu scim ce efect voru face tôte declarațiunile aceste din dietă asupra poporului sășesc din Ardelu, dera din tôte, ce le-au spus deputații sași și Banffy în cameră, vedem una cu siguritate, că adă pentru acei naționaliști sași, cari stăruie, ca să se garanteze existența națiunei sășesci din Ardealu, nu mai potă fi vorba de rămânerea ori nerămânerea deputaților sași în partida guvernului, ci de aceea, că ore „programul sășesc dela 1890” mai pôte fi susținut ori nu de naționaliștii sași?

Ca să se potă schimba trista situațiunea politică a Sașilor ardeleni, ei trebuie să caute a se emancipa înainte de tôte de programul fatalu dela 1890, căruia au să-i mulțumescă, că pactul séu, mai bine dișu, capitulațiunea lor de atunci, a ajunsu acuma a fi consumat sub egida lui Banffy.

Ministerul Banffy și naționalitățile

Diarul „Politik” din Praga publică în numărul séu dela 22 l. c. unu articolu de fondu intitulat „Noulu ministeru ungaru”, în care vorbindu mai întâiu despre programul lui Banffy și despre grupările din parlamentul maghiar, continuă astfel:

Majoritatea partidei liberale este deci de 15 voturi. În acestă partidă se află în: și

deputații sășesci și serbi, în totalu 25 la număr, așa încâtu noulu guvern în realitate atărnă dela ținuta aceloră. Se credea, că numiții deputați nici unu preț nu voru sprijini unu cabinetu alu căruu își câștigase unu tristu renume prin ne-mai pomenita brutalizare a Sașilor. Diarele sășesci chiar declară, că nici unu Sasă onorificu nu pôte pacta cu Banffy, — însă se întemplă altmintealea. Resoluțiunile luate de mai multe cercuri electorale sășesci, sunt fort. diferite, și Sașii deja au inceput a pacta. Din Budapesta deja se lătesce scirea, că deputații sășesci nu voru eși din partidul liberalu.

Devisa baronului Banffy, ca fișpanu, era: „Nici o concesiuone naționalităților”, și elu a și lucrat conformu acesteia. Acum totuși s'a hotărît să facă o „concesiuone”(?) predând portofoliul de interne unei alte persoane, pentru de-a nu brusca pe deputații naționalităților nemaghiare. Inșă acesta e forte, forte puțin. Asemenea și declarațiunile lui făcute în vorbirea-programu nu sunt de loc multămitore. Singuru numai indică legea de naționalitate din 1868 nu ajunge absolutu nimic. Acesta lege esistă mai de multu, ca de unu sfertu de secolu, și totuși n'a împiedecat pe nici unu ministeru maghiar, ca să nu asuprescă naționalitățile nemaghiare în modul cclu mai brutalu. De-altcum „marele” Wekerle declarase numai de curēndu acesta lege, ca nerealizaveră, și baronul Banffy voescă să păsescă precisu în urmele lui Wekerle.

Ținuta membrilor nemaghiari din partida liberală este de neînțeles, și increderea ce o manifestă ei față cu noulu guvern de sigură va fi înșelată în modul cel mai rușinătoru. Inșă și noulu ministeru se înșelă, decă crede, că cu capitulara acestor deputați se va șterge de pe față pământului cestiunea naționalităților.

Cei mai mari bărbați de stat ai Maghiarilor de repețe-ori au accentuat, că dela deslegarea norocosa a acesteia cestiuni depinde totu viitorul statului ungaru. Astfelu Eötvös intona, că nu esistă nici o țără, asupra poziției căreia cestiunea naționalităților să desvölte o influință atât de hotărîtore și generală, ca Ungaria; er nobilulu Szecheny le striga cona-

COLETONULU „GAZ. TRANS.”

(Reproducerea oprită.)

Din anii 1848—49.

Memorii, de Vasile Moldovanu.

(4) (Urmare).

II. Pregătiri de pornire.

Deja la sosirea mea acasă mi-s'a fost împărțit, că trăsura noastră este în stare deranjată, și fără reparatură nu s'ar pute folosi într'o călătoriă mai lungă. Am reparat dera trăsura la unu rotaru din Recea. Acesta însă pe lângă tôte ursoarele, n'a fost în stare a găti trăsura până Sâmbătă înainte de Dumineca Tomei, în care di deciserăm a porni, ca inop-tându în Craifaleu, de acolo să putem ajunge în Blașiu la 10, pe timpul când s'ar deschide adunarea.

Din acestă situațiune desperată ne-a scos momentan unu locutoru cu numele Mireșteanu Ionu, care ni-a oferit carul

séu de cai, cu care purta economia. Omenii au trasu numai decâtu carul în curtea preoțescă, l'au luat la esaminare strictă, și afară de scăderea, că e prea mare, amu pute călători cu elu, de nu cumva s'ar rupe ruda, care era de brad.

Putea să fiă cam pe la 10 ore dimineța, când amu înhamat cai și ne-am suit în car; însă abia amu eșit pe pörtă și ruda de brad s'a rupt, și noi amu rămas pe jos. Nu aveam ce face alta, decâtu să pornim călări, casu, în care ne trebuia unu om și unu cal, ce se fă cinea, care să aducă înderștu cai, căci eu aveam să rămân în continuarea studiilor în Blașiu, er Orosu era determinat a călători în alte părți locuite de Români, ca să nu fiă silitu a și petrece timpul singuru în Vidrăseu până la re-ntorcerea mea din Blașiu.

Pe când se făceau pregătiri de-a porni călări, dișe Orosu: „Eu am altă idee. Cumnatul meu, popa din Șieusia, are căruțu nou, și totu trebuie să trimită copilul la Blașiu; mă duc la elu cu acesti cai

înhamat gata, și ori va vré, ori nu va vré, îi iau căruțu”. Așa a și făcutu, dera pe când s'a reîntorsu cu căruțu, era aproape seră. Astfelu am fost siliți a amana călătoriă până în ziua următoare, însă așa, ca să ni-se facă diuă pe Târnava mică, baramă la Craifaleu.

Amu pornit dera Sâmbătă noptea spre Duminecă, la 2 ore după miezul noptii, sperand, că pe la 10 ore vom fi în Blașiu. Dera sörtea a hotărît altfel.

Dela Chirileu până la Călăritu pe drumul țării numai amu la Ogora, unde pe lângă cimiterul reformaților ducea o cale peste ritul Cucerdei. Diua ar fi vedutu omul urmele altor călători, noptea însă înaintam pe nimerite, simțiam, că trecem prin bălți mai mari și mai mici, dera înaintam totuși. Odată însă numai ce ne pomenim, că cai s'au înglodat, căruțu se confundă vedēndu cu ochii, nu mai puteam înainta nici unu pas. Vizitiul se descultă, se coboră de dea ajutoru, dar nu mergea nici decum. În urmă ne descultăm cu toții, ne dam jos în apă, stu-

dentul Precupu mâna caii, noi ceilalți trei înșă împingem la car, și așa după ostenelă îndelungată ni-a succés a eși din glod.

Restul călei până la Cucerdea l'am făcut pe jos, căutand înainte carului urmele, cari indicau pe unde este drumul. De locurile primejdiose amu fost scapat, dera și timpul înaintase, căci sörtele rășărea, și astfel pe timpul, când calculam să ajungem în Blașiu, abia am ajuns în Craifaleu.

Aici ni-s'a comunicat, că sunt duși la adunare până în 30 de omeni, și întristarea ne-a cuprinsu, că n'am putut ajunge pe valea Târnavei, ca să mergem cu glotele deodată.

În sfirșit amu ajuns în Blașiu. Ce minune! Nici unu sufletu de om nu se vedea pe ulițele Blașului. La coliba Grecilor, care se afla în capul uliței celei mari, am săritu din car, l'am lăsat în grija studentului Precupu, și noi surprinși de împrejurarea extraordinară, fără a grai

ționalilor săi: „Nu vă lăsați seduși de esagerări și nu cereți dela alții nici un lucru, pentru care, decât s'ar cere dela voi, ar trebui să se indigneze adânc simțământul vostru național și onoarea voastră!”

Aceste cuvinte și dojene însă, durere, au fost și duse înzadar. Maghiarii credeau, că vor putea deslega cestiunea naționalităților cu volnicii, și înainte cu câți-va ani ministrul *Trefort* declară înaintea alegătorilor săi ca o „*invingere*”, că reprezentanții naționalităților au fost scoși din parlamentul din Budapesta.

Ar fi o nebunie a aștepta dela un Bánffy și dela sateliții lui o, deslegare și numai întru cât-va mulțămire a cestiunei naționalităților. Suntem curiosi cu ce lămuriri își vor motiva deputații naționalităților remanerea lor în partida guvernamentală. Ce e drept, Bánffy, în ce privește conceptul cestiunei naționalităților, nu se deosebește întru nimic de antecesorii săi, și decât un deputat a stat în suita acestora, nu este nici un motiv, de ce acum se părăsesc pe persecutorul Sașilor.

Dieta ungară.

— *Trecutul lui Bánffy. Pactul cu Sașii.* —

Ședința dela 22 Ianuarie n. a dietei a fost foarte interesantă din mai multe puncte de vedere.

Horváth Gyula a făcut biografia lui Bánffy, puându-l într-o tristă lumină. În direcția ministrului președinte, duse *Horváth*, este un fel de *neîncredere*, și în ore-care măsură această *neîncredere* s'a și pus în primul moment; *neîncredere* acesta datează din atitudinea politică a d-lui ministru-președinte de pe timpul *fișpaniei* sale. Una dintre trăsăturile caracteristice ale d-lui ministru-președinte a fost — și n'o poate nega nici densusul, — că în toate lucrările sale s'a exprimat un fel de *forță brutală* un fel de *neîndurare determinată*. Activitatea acestuia a d-lui ministru-președinte n'a fost abstractă și nu s'a exprimat numai față de-o rasă, sau față de-o confesiune. *D-lui ministru-președinte s'a nisuit a-și valida neîndurarea și forța brutală față cu totu individul fără deosebire de naționalitate și confesiune*. Unica trăsătură democratică, ce se exprimă în *fișpania* d-lui ministru președinte este, că față de *fiă-cine* și-a aplicat puterea brutală.

Mai departe în comitatele conduse de d-lui ministru președinte, ca *fișpan*, consolidarea ideii de stat maghiar, durere, nu arată nici o garanție. Un singur lucru a progresat sub el: ura de rasă, care bântuie în *Solnoc-Dobéca* și în ținutul *Năsăudului* mai mult, ca ori și unde.

Horváth se ocupă apoi de pactul cu Sașii, imputându-i lui Bánffy, că pentru a avea majoritate, s'a dejosit a pași la pactul cu minoritatea disparentă a naționalităților, cu Sașii. Și acesta o face tocmai acum, când cestiunea naționalităților pășese

în forma cea mai acută, când, cum a dîșit *Serbanu*, nu se mai poate rezolva crisa de cabinet sau crisa politică maghiară, *fără de a nu se da rolul deosebit de important naționalităților*. Până acum acesta a fost necunoscut în politica maghiară, dar acum așa se vede, că și acestor factori s'a dat rolul deosebit în politica maghiară. De alt-fel deputatul *Serbanu* a spus într-o formă mai netedă lucruri vătămătoare pentru suveranitatea maghiară, lucruri, cari le-au spus în formă mai dură aceia, cari au fost osândiți de tribunalele de presă maghiare. În esență declarațiunile aceste sunt identice. Modul prin care d-lui ministru președinte ține se-și asigureze majoritatea, întăresce pe *Serbanu* în credința, că guvernul maghiar mai curînd, sau mai târziu, ba chiar și acum, se simte ajuns în situația critică, *de-ași întări poziția de alt-fel slabă, prin partări cu naționalitățile*.

După *Horváth*, vorbi contele *Teodor Batthyány*, care declară, că nu e mulțămît cu programul guvernului. Vorbi de Sași în legătură cu cestiunea homogenității partidei guvernului.

Adolf Zay, deputat saș, luîndu cuvîntul mulțămese lui *Batthyány* pentru recunoștința cu care a vorbit față de Sași, când a dîșit, că Sașii au făcut fuziune cu partida guvernului. Prin acesta Sașii sunt recunoscuți, ca mare forță. *Sașii rămîn în partida guvernului, fiindcă între partida populară sășescă și între partida liberală, există un fel de homogenitate*.

Continuîndu *Zay* amintese, că se dîce, despre Sași, că prin atitudinea lor e periclitat statul. Dîr Sașii au fost în *Ardél* un element susținător de stat, și direcția acesta și-o validează și acum în interesul existenței statului maghiar. Programul sășesc consideră ca sfîntă unitatea țărilor *Coronei ungare* și legătura de drept public. *Sașii respectă ideea de stat*, dîr trăsese în ei dorința, ca să nu li-se știrbescă autonomia.

Răspundîndu lui *Horváth*, care a combătut ideea, ca în partida liberală să mai fiă și altă partidă, *Zay* declară, că *Sașii nu sînt partidă deosebită în partida liberală, ci ei s'au alăturat simplamente la partida guvernului*, pentru că în acesta vedu cele mai multe garanții pentru asigurarea bazei dela 67. Sașii n'au avut și n'au nici o cauză de a pacta, ci ei s'au alăturat simplu și de bună vîd la partida guvernului.

Horváth Nándor vorbindu de Sași dîce, că e semn de slăbiciune a guvernului, când elu pactează cu o fracțiune ca Sașii, căci acesta nu însemnează alta, decât ruperea în fracțiuni a unității Ungariei. Etă, că am ajuns adî, ca politica guvernului maghiar să atîrne de episcopul sășesc *Müller*.

Br. Desideriu Bánffy dîce, că n'a fost lipsă, ca să încheie pactul, ori să între la înțelegere cu Sașii. „Eu negu în modul cel mai hotărît pactul”.... Am primitu pe

domni deputat saș, ca pe indiviđi, ăr nu ca grupă”.

Spune apoi mai departe, că în programul Sașilor se cuprinde pe deplin direcția națională și caracterul maghiar. Școala guvernului este, ca să se aplice legea de naționalitate din 1868 și să se recunoască drepturile garantate în acea lege, *întru cât ea n'a fost modificată prin legi ulterioare și întru cât nu atinge garantarea unității statului maghiar*. Dîr repetu, că eu nu recunosc îndreptățirea alcătuirii după naționalitate.

Programul Sașilor dîce, — continuă *Bánffy* — că drepturile bisericesci și școlare garantate de lege nu pot suferi vătămare, că Sașii recunosc limba statului, însă deputații sași sîntu chiamați a apăra dreptul folosirii limbei sășesci garantat în legea de naționalitate. Eu cred, că ceea ce cuprinde acel program, nu poate forma obiectu de acuză...

SCIRILE DILEI.

12 (24) Ianuarie.

În *Bruxella* a produs mare senzație scoirea, confirmată și de fîia oficială „*Handelsblatt*”, că regele *Belgiei*, în casu când proiectul pentru *Congo* s'ar respinge, va abdice tronul în favorul contelui de *Flandria*. Se dîce, că regele are de gîndu a se domicilia stabilu în *Anglia*.

—
Iernă cu primăveră. De multu nu s'a pomenit o iernă atît de caprițiosă ca anul acesta. Unu călătoru, reîntorcîndu-se astădî dela *Abrud*, ne spune, că pe-acolo a fost până acum o iernă strașnică, zăpada e de o mărime extraordinară; de vre-o patru zile însă plouă mereu și zăpada a început a se topi. *Abrud* satul este inundat. La noi însă, în părțile *Brașovului*, timpul continuă de a fi cătu se pte de primăveraticu. Abia mai simțim trebuința de-a face focu în odăi, ăr pe strade ne-am putea preambila în haine de primăveră. În *România* timpul este totu cam asemenea, afară de *Predeal* și împrejurime, unde mai sîntu ore-cari semne de iernă, dîr nici pe departe nu ca în alți ani. În regiunile mai înalte ale munților însă zăpada este mare; la piscurile „*Vîrfu cu dor*”, la „*Om*” etc. zăpada pte să fiă, după cum ne spune un silvanist român, de 2—3 metri de grosă.

—
Procesul domnișorelor române la *Roma*. „*P. Napló*” publică o corespondență datată din *Roma*, în care se spune între altele, că suplimentul de *Duminea* alu *diarului italian* „*Tribuna*” din *Roma*, intitulat „*Suplement della Tribuna*”, aduce o ilustrațiune a procesului domnișorelor române din *Sibiu*. Ilustrațiunea e lucrată în color și reprezintă sala judecătorei, presidentul cu clopoțelul în mână și un gendarm, care stă la pază cu pușca în mână, ăr pe banca acuzărilor patru spre-dece fete române îmbrăcate în costum

naționalu țerănescu, avîndu fiă-care la peptu câte-o cocardă cu tricolorul românesc. Ilustrațiunea e făcută după închipuire.

—
Cismarii sêcii aflători în România au cerut de repetite-ori dela camera comercială din *Tergu-Mureșului*, ca să mijlocescă a se procura dela ei încălțăminte militarilor, și, prin acesta, a-le face posibilă reîntorcerea în patriă. Camera în ședința sa dela 21 Ianuarie a și hotărît, ca de-o parte printr'o adresă specială să ceară sprijinul ministrului ung. de comerț în direcțiunea acestă, ăr de altă parte să trimită în *România* unu om de încredere, care în numele camerei să studieze situațiunea micilor industriași sêcii staționați acolo.

—
Colecta pentru îmbrăcarea școlărilor sêrađi, ce s'a făcut în inițiativa comitetului *Reunionei femeilor române* din *Brașov* și despre care am publicat o dare de sêmă în numărul dela 3 (15) Ianuarie alu „*Gazetei*”, a datu frumosul rezultat de 274 fl. 55 cr., ăr nu 245 fl. 55 cr., după cum din erore s'a notat în acea dare de sêmă.

—
Cunună și logodnă. *D-ra Maria A. Zănescu* se va cununa *Duminea* viitoare, la orele 10^{1/2} a. m., în biserica *St. Nicolae* din *Scheiu*, cu d-lu *Gregor Simay*. — *D-lu ingineru Emilianu Popovici* din *Galați* (*România*) fiul d-lui *Bacur* *Popovici* dela *Hațeg*, s'a logodit cu *d-ra Alexandrina Bolonașu* din *Bucureș*. — *Sincerile noastre* felicitări.

Cestiunea națională în camera română.

Discursul d-lui Ionu Grădișteanu.
....Anul acesta, mai multu ca în totdeuna, am fi putut să ne așteptăm ca partea *Mesagiului* privitoare la politica esternă să ne fiă mai accentuată, mai puțin banală ca în alții ani, pentru-că s'au întemplat, în cursul acestui an, două fapte de cea mai mare însemnătate pentru politica noastră esternă.

Unu primu faptu, care este privitoru la înăsprirea neașteptată a cestiunei naționale prin procesul dela *Clușiu*. Acesta este unu faptu, care se lîgă de paragraful politice esterne, căci după însuși mărturisirea d-lui *Lahovari*, ceea ce la noi se numese cestiunea națională, este, în faptu, o cestiune internațională. Anul acesta prigonirea, care o suferă frați noștri de peste munți, a luat unu caracteru cu deosebire gravu. Anul acesta s'a sêvșit unu atentat în contra poporului român de dincolo de munți, atentat unicu în anele istoriei, fiindcă pentru întîia-ori s'a vădatu unu popor întregu trasu la bara unei justiții pătimașe (aplaude), și pentru ce? Pentru-că *Românii* ceru, revendică drepturile lor legale, întemeiatu pe legile statului în care trăiesc, cum a dîșit forte bine marele patriotu *Rațiu* în frumosa, sa declarațiune, care va rămâne în istoria unu adeverat monumentu de demnitate și de eroism. Căci, cum dîcea d-lu *Lahovari*,

ceva unulu cătră altulu, am înaintat cu pași repeđi spre Seminaru, pentru-ca aici se ne informăm despre starea lucrului.

Când am ajuns în dreptu cu mănăstirea, ne-a cutreerat unu strigăt eșit din mii de guri, sunet ce venea din *Câmpia* din dosul *Blașului*. Credîndu, că e vre-o încôerare, vre-o bătăi între *Românii* adunați și omenii guvernului, am prins fuga, ca să putem lua și noi parte, fiă ori ce nenorocire; nu ne puteam aștepta, decătu la așa ceva, căci în *Sâncel* ni-se spuse, că peste 200 omeni s'au dus la adunare cu imblăcii. Am ajuns pe dâlma bisericuței. Ce privelesc! Mii de *Români* își aruncau pâlăriile în aer și între strigăte entusiastice de „*vivat*”, duceau pe *Bărnățiu* în triumfu la *Blașiu*.

Intempinîndu mulțimea, amicii și cunoscuții ne îmbrățisau, ne sărutau, dîr nu grăiau unu cuvîntu, ci lăcrimau numai. Noi de asemenea, îmbrățisîndu-i vîrsam la crimă de bucură, înotam în fericire, cum nu mai gustasem până atunci.

Restul dilei nu-lu mai scriu; l'au

scrisu diarele, l'a scrisu *Papiu*; eu nu-lu potu scrie, pentru-că numai simți puteam.

După-ce *Bărnățiu* și-a ținutu cuvîntarea ângerescă de pe pietrele mănăstirei, s'a retras în casa prefectului de studii, și numai după aceea au început să se deschidă gurile eroilor, cari au pregătitu națiunei române, după secol de suferințe și selăvia, această sêrbătoare mărêță, ce ni-a răpit în regiunile fericirei.

— *Frate Moldovan!* imi dîceau toți. În totu minutulu te-am dorit să pășesc în mijlocul nostru, în orele, când eram în celu mai mare pericolu. Doriam, pentru-că tu cu curagiul tu ai fi mai însuflețitu starea noastră deprimată, eram însă și îngrijați, să nu te fi prinsu acasă, ori în călătoriă.

Mi-au comunicat, că pe *Ilie Moldovanu* l'a alungat *Sâmbăta* sêra rectorulu *Serényi*, din propria sa autoritate, din Seminaru, și cu deosebire profesorulu *Maniu* i-a amenințat publice în curtea Seminarului, că în ziua de *Duminea Tomei* le va sufla vîntulu pe sub picioare la toți, cari

au umblat a propovădui. Pe *Ilie Moldovanu* l'a băgat poporul pe umerii săi în triumfu în Seminaru (pentru care faptă cătu am mai fost la olaltă i-s'a datu numele de „*clericul nației*”), ăr încătu pentru profesorulu *Maniu*, unu erau de părere, că îndată ce va însera, se-i tragă o bătae bună. Contra acesta se opuse *Todoranu*, dîcîndu: *Fraților*, noi am bătut și învinsu în ziua de astăđi toate uneltirile *Ungurilor*, a guvernului lor; și după învingere așa de mărêță, nici unulu nu se va afla între noi, să-și păteze mânilu cu unu *Maniu*, care este bătut de *Dumnezeu* pentru micimea sufletului său. Când totă suflarea romănescă se bucură și înotă în fericire, elu, rușinat de sine însuși, sêde închis în cella sa călugărescă.

Toți au fost desarmați, nici unuia nu i-a mai venit pofa să-și rîsbune asupra lui *Maniu*.

La cina scurtă, care s'a dat în Seminaru, au participat toți canceliștii, între cari *Armătu Elisau* a propus într'unu toastu, ca toți tinerii, cari au nume ungu-

resc, să și-le schimbe cu nume romănesc de-ale rîurilor, provinciilor etc. În urma acesta s'au făcutu multe schimbări de nume, dintre cari unele le voiu aminti mai la vale.

După cină am eșit în piață, căci s'a fostu iluminat orașulu. S'a aședat în transparentu portretulu lui *Trajanu*, care se părea zimbîndu de bucuria deșteptării strănepoților săi. Cuvîntările entusiastice nu se mai curmau, mă temeam, că voiu muri de fericire...

Era târziu noptea, lămpelu se stînseseră, omenii inteligenți au dispărut, poporul în grupe mai mic adormise prin piață și pe lîngă părății caselor; noi seminarisții mai stam, căutam la ceru, la stele, nu ne înduram a ne despărți de scena, care ne causase atăta bucură. În urmă ne-am retras și noi, și ca să fim cei dintăiu în picioare, ne-am rîsturnat îmbrăcați în patură.

Dimineața la 7 cesuri, Seminarulu a datu celu dintăiu semn de viață. Însă ce contrast între ieri și adî! *Blașulu* de-

nești omenii cari nu béu șampania banetelor, ci apa curată a temnițelor, când ceau această declarațiune își primejduiau libertatea și, pôte, chiar și viața. (Aplause)

În această declarațiune se spune categoric: că întregul poporul românesc este tras la bara judecâței, și se arată, în același timp, situațiunea de plâns în care se află frații noștri de dincolo. Ei bine, acest proces și a avut ună răsuneț europeană, a produs o viuă senzațiune în totă Europa; cu atât mai mult vă puteți închipui ce a utut produce aci în România, într'o țară politică despărțită de țera lor, dăr într'o țară în care se simte și se cugetă la slă. (Aplause).

De altfel opiniunea publică a Românilor de aci s'a manifestat în toate modurile: prin meetinguri, prin presă, prin demonstrațiuni de totă soiul, nimic n'a pșit pentru ca această cestiune să fiă cestiunea de preocupățiune de căpeteniă a acestui an. Ei bine, cu toate acestea în Tesagiu nu se pomenesc nimic despre cęsta. Dér nu este numai atât. Este altă cestiune, care interesă mai de aproape politica esternă: în delegațiunile dela Pesta s'a tratat de față cu contele Kalnoky și s'au dat de el însuși cestiunea politice noastre esterne per longum et latum, și s'a vorbit de alipirea României la tripla alianță și de un fapt îndeplinit. A afirmat o raportor politic estern Max Falk și chiar cancelarul imperiului austro-ungar, și când această cestiune, care ne interesă mai mult pe noi decât pe ei, se discută acolo, noi nu găsim decât vecinica frază banală: „că mulțămită lui Dumneșu și înțelepciunii poporului român, care are conștiința îndatoririlor sale internaționale, oacea se va reține“.

S'ar păre, că în această cestiune și guvernul și majoritatea au voit să facă, în mod sistematic, tăcere împregiurul acestei cestiuni. S'ar păre că ați făcut cu struțuț, care își bagă capul în nisip, și că s'a ființa din poveste, care n'aude, n'a vede, n'a greu pământului, și cu toate acestea, în același mesagiu, în cari sunteți atât de laconici în privința intereselor vitale ale țerei, găsiți privilegiul a vorbi până și de o proiectată gară la Obor. Ori câtă de interesantă ar fi pentru D-vostre această cestiune a gării dela Obor, pentru numele lui Dumneșu, puteți vorbi și de cestiunile, cari interesă țera în gradul cel mai mare, căci este vorba de interesele primordiale ale țerii și ale nēmului nostru. (Aplause).

Dér, d-lor, revin la discuțiune. În delegațiunea dela Pesta s'a afirmat de d-lu raportor Max Falk, față cu contele Kalnoky, că România a fost celă dintăiu stat, care s'a apropiat în mod prietenesc de tripla alianță. De asemenea din răspunsul d-lui Kalnoky reese, în mod învederat, că noi am intrat cu desăvârșire în tripla alianță; în ce condițiuni nu se spune, dăr din tonul general al discuțiunilor pare-se fără condițiuni.

În această privință suntem în drept să cerem dela guvernul deslușiri categorice: suntem s'au intrat în tripla alianță? (Aplause). Sciu, că de multă vreme, toți aceia cari se îndeletnicesc cu cestiunea politice esterne, presupun, că s'au dat ore-cari făgădueli, că suntem apropiați de tripla alianță; până acum, însă, nu s'a făcut nici o declarațiune categorică din partea guvernului, pentru a spune întru câtă ar ave angajamente, lăsându a se crede, că și-a manifestat o simpatie mai multă platonice, dăr și-a rezervat

ore-care libertate de acțiune, căci condițiunile nu s'au discutat.

S'a afirmat, că nu suntem, de fapt, în tripla alianță, ci am arstat numai o simplă aplicare spre tripla alianță.

Astăzi, însă, când, în mod așa de categoric, se afirmă în delegațiunea dela Pesta, că am intrat în tripla alianță, guvernul este dator să dea lămuriri țerei, căci nu pôte să o bage în tripla alianță fără voea ei, nu pôte să hotărască *de nobis sine nobis*. (Aplause).

Ori cari ar fi teoriile D-vostre asupra politice esterne, ori care ar fi credința, că politica esternă este apanagiul capului statului, și guvernului, nici odată, însă, nu s'a admis în nici un stat constituțional, ca o alianță să se pôtă încheia fără soirea parlamentului și fără voea țerei; și când dicit fără voea țerei, dicit într'adins, căci de multe ori, mai ales la noi, presupțiunile legale nu se potriveșc cu starea faptică, pe când ele trebuie să concorde perfect în acestu casu, pentru că de această cestiune atarnă viitorul țerei, și pentru a o aduce la ună bună sfârșit aveți trebuința de concursul real și efectiv al țerei întregi.

Așa dăr, D-lor, sunteți datori și trebuie să răspundeți, dacă sunt întemeiate declarațiunile făcute în delegațiunile ungare, dacă am intrat în tripla alianță. Dacă veți fi intrat, ar rămâne atunci să discutăm, în ce condițiuni am intrat, și trebuie să ne întrebăm, ce faceți cu cestiunea națională? O jertfim pe altarul triplei alianțe? S'au să salvăm existența rasei noastre românesce? Și aci, D-lor, fiind-că acesta este punctul concret al discuțiunii noastre în cestiunea națională, punct pe care nu l'a atins de câtă numai în trecăt D. Filipescu, voi răspunde atât D-lui C. Arionu, cât și D-lui A. Lahovari, cari au făcut amândoi aproape aceeași teoriă.

(Va urma).

Conflictu diplomaticu între Austro-Ungaria și Bulgaria.

„Magyarország“ dela 22 l. c. aduce soirea, că între Austro-Ungaria și Bulgaria s'a ivit ună conflictu diplomaticu. Causa e următorea:

Guvernul bulgar, conformu decisiunii mai din urmă a sobraniei bulgare, a pus în vigore o nouă lege de dare pe consumu, începndu din 13 Ianuarie st. v. Legea acesta aruncă percente foarte mari de dare de consum pe diferitele articole din streinătate, astfel, că acesta nu se pôte considera, decât ca o arcare extraordinară a vămii. Guvernul bulgar n'a putut să esopereze dela marile puteri de-a urca importul cu 15%, fiind-că statele streine s'au învoit numai cu 10¹/₂%. În urma acęsta guvernul a înaintat sobraniei un proiect de lege privitor la darea de consum, care a intrat în vigore în 13 l. c. s. v.

Măsura acęsta apasă în mod foarte îngreunătoru comericiul austro-ungar, și a făcut, ca din 13 l. c. circulațiunea articolor de comerici să înceteze aproape totalu. Comercianții din Sofia au făcut atentu pe consulul austro-ungar de acolo asupra afacerii și urmărilor ei, și de

atunci se face ună viu schimb de depeși între ministeriul comun de estere din Viena și între consulatul din Sofia. Resultatul este, că agentul diplomatic austro-ungar din Sofia, *Burian*, a înaintat o notă de protestare, ținută în tonu forte energicu, cătră guvernul bulgar, avisându despre acęsta și pe principele Ferdinandu.

În nota acęsta consulul suprem austro-ungar declară, că noua lege de dare pe consumu vatămă convenția internațională esistentă, și contra acęstei dispoziții protesteză în numele ministeriului de estere austro-ungar, cu atât mai virtosu, că despre intrarea în vigore a noiei legi, care atinge foarte simțitoru interesele monarhiei, nici n'a fost avisat ministeriul de estere din Viena. Un pasagiu al notei cere dispozițiuni urgente, la din contra pune în vedere pași ulteriori, și în fine declară, că *nu va permite încassarea dărei dela supuși austro-ungari*.

Consulul suprem *Burian* a comunicat acęstă notă cu toți reprezentanții diplomatici streini din Sofia și a provocat pe toți comercianții supuși austro-ungari din Bulgaria, ca să refuze simplu a plăti darea, cu provocare la scutul consulului.

Acęstă pășire a consulului austro-ungar a produs mare agitați și senzați în Sofia. Ceilalți reprezentanți ai puterilor streine n'au făcut până acuma nici un pas în interesul supușilor lor.

Lumea diplomatică așteptă cu mare încordare resultatul acęstui conflictu.

Publicare oficială.†)

Este luată inițiativa, ca să se institue în serviciul armatei ces. și reg. ună *capelanu militară* de classa a doua, din clerul archidiecesei transilvane, cu salariu anual de 900 fl. și serviciu, și cu prospecte de avansare normală în rang și în emolumente.

Concurenții la postul acesta trebuie să fiă perfecti în limba germană și în cea română; cu conduită bună; în partea fisică să fiă de o compleșiune sănătoso; în etate să nu fiă preste 40 de ani; să fiă neînșurați, ori veduvi fără prunci, și în fine, după o pracă câștigată în oficiul preotesc, să aibă totă desteritate pentru funcțiunile unui preot militar.

Concurenții au să promoveze suplicele lor la *Consistoriul archidieceșan* de aci cel mult până la 8 Februarie a. c. căl. vechiu, instruite cu toate documentele necesare în original; pe lângă o tabelă de național și de calificațiune, în care în rubrici separate să fiă evidentu pentru fiecare concurent următorele: 1) numele de botez și de familie; 2) locuința și aplicarea în prezent; 3) locul și țera, unde e născut; 4) anul, luna și ziua născerii; 5) studiile pregătitoare gimnasiale și eventualu academice; 6) resultatul esamenului de calificațiune pentru preoți; 7) anul, luna și ziua promoțiunilor la gradurile

*) În interesul causei sunt rugate Onoratele redacțiuni să ia notiță de acęstă publicațiune în foile lor.

preoției; 8) limbile, cari le scie perfectu, și altele, cari mai puțin le cunosc; 9) locul, timpul și categoria oficiilor bisericesci purtate până acum; 10) purtarea morală; 11) starea fisică-sanitară; 12) starea familiară: neînșurat, ori veduvi fără prunci; 13) modul, cum a satisfăcut obligamentului militar; 14) alte momente recomandătoare.

Pentru casul, de nu s'ar presenta concurenți binecalificați din archidieceșă, se admit concurenți și din celelalte eparhii ale metropoliei noastre, sub condițiunea, ca după eventuala denumire a unuia de acęst fel, respectivul să trecă în legăturile canonice ale archidiecesei transilvane.

Sibiu, 7 Ianuarie 1894.

Mironu Romanu,
archiepiscopu.

DIVERSE.

Din viața Mariei-Antoineta. Maria-Antoineta, regina Franciei, nu putea să sufere eticheta și, trebuie să șcim, că era foarte mare, în timpul acela, la toate Curțile Europei și în specialu la curtea Franciei. Acęstă regină, nu scăpa nici odată cea mai mică ocașiune spre a-și bate joc de dănsa și de aceia, cari o susțineau. Între dōmnele de onore, ce regina avea, era și ducesa de Monchi a cărei însărcinare nu era alta decât de a priveghia, ca nici-una din regulele etichetei să nu fiă călcate, de regină s'au de ori-ce alte persoane ale curței. Astfel, ducesa urmărea pe regină pasu cu pas și o turmenta mereu asupra etichetei. Dacă regina se uita pe ferestru: — „Dumneșule!“ striga dōmna de Monchy, supra-nunită dōmna etichetă, „Maiestate, ați călcatu regula etichetei. O regină a Franciei nu pôte să privească nici odată pe ferestru, decât asistată de prima sa dōmnă de onore!“ Dacă regina voia să iasă cu vre-unul din copii săi la plimbare: — „Nu se pôte,“ esclama din nou uriciosa persoană, „eticheta se opune, ca regina să iasă în public în aceeași trăsura cu copii.“ Nu era și, nu era oră, ca regina să nu fiă turmentată de flēcouri. Într'o zi regina, care căta multu prilej să se scape de nesuferita ducesă, aflându-se în pădurea dela Motmorency, avu plăcerea să călărăscă pe un micu catăr. Se întemplă însă, că regina, fiind slabă călărășă, fu trântită de catăr și cădu jos pe erbă. Curtenii se precipitară să ajute pe regina a-se ridica: — „Nu“, dise Maria-Antoineta ridnd și fără a-se scula de jos, „chiamați mai întâiu pe Dōmna de Monchy, ca să ne spuere regulele etichetei, ce trebuiesc pădite spre a-se ridica o regină a Franciei de jos, când este trântită de măgar!“ Vorbele de spirit ale reginei făcură senzați, dăr raportate fiind persoanei în cestiune, o făcură a-se retrage din postul, ce ocupa, și curtea scăpă din acelu momentu de eticheta absurdă, ce domnise până atunci.

Condițiunile frumșei. O femeie spre a fi desvârșită frumoso trebuie să aibă, după Orientali, cari sunt cei mai bun judecatori în acęstă materie, patru lucruri albe: pelea, albuminul ochilor, dinții și piciorile; patru lucruri roșii: buzele, limba, gingile și obrazul; patru lucruri negre: pērul, genele, sprāncenele și lumina ochilor; patru lucruri rotunșite: capul, cătalu, peptul, pulpele; patru lucruri lungi: talia, degetele, brațele, piciorile; patru lucruri înguste: sprāncenele, nasul, buzele și degetele, și patru mici: sâni, urechile, mânie și piciorile.

Toaleta împēratului germanu. Pușin cunoscu o trāsura caracteristică din viața intima a împēratului Wilhelm: că adecă pune foarte mare pondu pe garderoba sa. Numēroșele uniforme și diferitele costume, pe cari le întrebunțeză la diverse ocașiuni, și cari se păstrează sistematicu ordinate în multe dulapuri mari, stau sub paza unui oficiant special, numit „garderobieru suprem“, și a doi cemerieri. Uniformele de marină stau sub îngrijirea unui fostu suboficiaru în flota împērătescă germană. Înainte de ce ar întreprinde împēratul vre'o expedițiune, garderobierul supremu primesce ună conspectu precisu despre vestimintele și articolele de toaletă, de cari tinerul monarhu are lipsă în călătoria.

Proprietaru: **Dr. Aurei Mureșianu.**

Redactoru responsabilu: **Gregoriu Maiorū.**

șertu, poporul dispărut încă de cu nopte, inteligenții streini și cetățenii osteniți din ziua precedentă, nu se sculară încă... și nouă ne trebuia o vieță mai șgomotoso!

Clopotulu cel mare al catedralei din Blășiu a pus lumea în picior; după biserică s'au adunat în Seminaru *Papiu*, *Iancu*, *Buteanu*, *Armatu* și alții, și ne-am înțeles, ca după prāndu între orele 2—3 să mai avem o convenire și apoi să ne despărțim.

Iancu, Balintu și toți muntenii își aveau căruțele în Thūru, unde era retras și poporul muntean, care participase la adunare. Totă tinerimea i-a petrecut până în Thūru. În acęstă triumfală plimbare, care s'a făcut între ovațiuni entusiastice și în cântări eroice, am făcut cunoștință cu *Begnescu*, cel mai mare căntăreș, ce am auditu în zilele vieții mele, și ale căru cântări au fost în stare a-mi face atata mângăere și a însușești pe toți. Prefecții și tribunii refugiați în munți, câtă timp au fost aceștia observați de insurgenți. Cu acęstă ocașiune am făcutu cunoscință

cu Ioanū *Butcanu*, și pe basa unei simpatii neșplabile am legat amicitia, de care ne-a despărțit mōrtea tragică a lui, dăr memoria și iubirea sa a rămas în inima mea până va mai bate. În acęstă escursiune am auditu întâiași dată cântându-se de *Begnescu* marșul:

Astăzi cu bucuria
Romānilor veniți,
Pe Dragoșu în câmpia
Cu toții-lu înșoșiți etc.

Ce entusiasm! Ce însuflețire! E probabilu, că însuși Creatorul lucră în inimile națiunilor la epoca mar!... Fericite acele națiuni, cari au genii, ce sciu să folosescă ast-fel de curente!...

Marți dimineța, în 2 Maiu st. n., au venit profesorii în Seminaru, dăr n'au ținut prelegeri, ci *Simionu Filipu* ni-a comunicat, că Episcopulu a demandat, ca încă în decursul săptămānei să se facă esamenele, căci în acęstă stare agitată nu se pôte nici propune, nici studia, și că pentru noi teologii e fixată ziua de 4 Maiu pentru esamene. Ne mai fiind dēră timp

de studiat, ni-au împărțit fiă-cărui câte un biletu, pe care erau scrise trei propozițiuni, din cari aveam să răspundem, rugându-ne totu odată, ca acelea să le cetească fi-care.

Nimenea din noi însă n'a avut nici atata paciință, să cetească ceea-ce era siguru, că va răspunde, ci ne-am dus la palatul episcopescu, care cu câtă șcieam. Episcopulu a fost mulțumit cu răspunsurile, ce am dat, și s'a declarat îndestulit cu progresul făcutu. Ne-a admoniat însă cam în următorul mod: Măne veți părăsi erăși Blășiu, dăr, ca părintele vostru, imi țin de strinsă datorință a vă admonia, să mergeți pe acasă, să vă ocupați în liniște de cele obicnuite ale casei vōstre; să nu mai propovduiți, căci veți căde în prinsore și, în împrejurările presente, pe lângă totă bunăvoința, nu voi ave putere a vă elibera.... Lăsați cauza națiunii în mâna bărbaților cărunți.... fiți sănătoși....

(Va urma).

Nou abonamentu la GAZETA TRANSILVANIEI

Cu 1 Ianuarie 1895 st. v.
s'au deschis nou abonamentu
la care invitam pe toti amicii si
sprijinatorii foilii noastre.

Prețul abonamentului:
Pentru Austro-Ungaria:
pe unu anu 12 fl.
pe șese luni 6 fl.
pe trei luni 3 fl.

Pentru România și străinătate:
pe unu anu 40 franci
pe șese luni 20 "
pe trei luni 10 "

Abonamente la numerele cu data
de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:
pe unu anu 2 fl.
pe șese luni 1 fl.

Pentru România și străinătate:
pe unu anu 8 franci
pe șese luni 4 "

Abonarea se poate face mai ușor
prin mandate postale.

Administrațiunea
„Gazetei Transilvaniei“.

**Cine vrea se bea
Vinu bunu și eftin,
se și'l procure din
casa Nr. 48 strada Porți
la „Trei Litre“**
1 Litru Savignon fin 70 cr.
1 „ Leányka „ 50 "
1 „ Vin din 1892 „ 40 "
1 „ Vin din 1893 „ 30 "
596,4—10

Cursul la bursa din Viena.
Din 23 Ianuarie 1895.

Renta ung. de aur 4%	124.30
Renta de corone ang. 4%	98.90
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	128.25
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	103.20
Oblig. căil. fer. ung. de est. I. emis.	125.75
Bonuri rurale ungare	98.15
Bonuri rurale croate-slavone	98.—
Imprum. ung. cu premii	158.50
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	144.—
Renta de harte austr.	100.60
Renta de argint austr.	100.75

Renta de aur austr.	126.25
Losuri din 1860	157.—
Acții de-ale Băncei austro-ungară .	1060.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	413.25
Acții de-ale Băncei ung. de credit. .	503.25
Napoleonori	9.88
Mărci imp. ger.	60.92
London (lire sterlinge).	124.40
Rente de corone austr.	101.95

Cursul pieței Brașov.
Din 24 Ianuarie 1895.

Bancnote rom. Cump.	9.78	Vënd.	9.80
Argint român. Cump.	9.73	Vënd.	9.76
Napoleon-d'ori Cump.	9.86	Vënd.	—
Galbeni Cump.	5.84	Vënd.	—
Ruble rusești Cump.	132.50	Vënd.	—
Mărci germane Cump.	60.75	Vënd.	—
Sors. fona. Albina 5%	100.25	Vënd.	101.25
Lire turcești Cump.	11.15	Vënd.	—

4 Trageri de loterie deja din 1—15 Februarie.
Recomandam grupa următoare, dotată cu mari câștiguri principale:
1 los italianesc (Kreutz) | **42 de trageri cu fl. 828,000 câștiguri**
1 „ Jó sziv | principale în durata plății ratelor
1 „ Dombau | Fie-care los are să iase la sorți.
1 „ sârbesc Regia tutunului
Tote 4 losurile se vând în 42 rate lunare à fl. 1.
1 los turcesc 400 franci vëndu în 38 rate lunare à fl. 2.50
1 los 3% Bodencredit emis. I. „ „ 34½ „ „ „ 4.—
Cu plățirea ratei prime dobândește fie-care dreptul la câștigurile
sortirei. — Listele de sortire se trimit gratis și franco.
Casa de schimb (zarafiă) WERNER & C-ie
Viena, I. Wipplingerstrasse 39.
Comandele din provincie se eșcută imediat. Rata primă se plătește
cu mandat postal, ă celalalte rate libere de porto, prin asignații.
596,2—8

Pilulele pentru Curățirea Sângelui mai nainte numit „PILULELE UNIVERSALE“ ale lui I P S E R H O F E R

merită cu totu dreptul numirea din urmă, deore-ce în faptă sunt foarte multe bóle, la cari aceste pilule au probatú efectulú lorú escelentú.

De mai multe decenii sunt aceste pilule lășite și puține familii se vorú afla la cari arú lipsi o mică proviziune din acestú medicamentú de casá escelentú.
S'au recomandatú și se recomandá de cãtrá multí medici aceste pilule ca medicamentú de casá, cu deosebire în contra tuturorú suferințelor, ce provinú în urma relei mistuiri și constipații, precum: perturbarea în circulațiunea feriei, suferința de ficatú, slăbirea mățelorú, colica cu vânturí, congestiunea la creeri hãmorhoide (vina de aurú) și a. l.
Prin proprietatea lorú purificátore de sãnge au cu deosebire bunú efectú asupra anemiei și asupra bólelorú ce isvoréscú din acésta, precum: gãlbinare, dureri de capú nervose ș. a. m. Aceste pilule purificátore de sãnge lucrézã așa de ușorú, încatú nu piciunescú nici cele mai micé dureri și pentru aceea le póte folosi și cele mai slăbite persoane. chiar și copii fără nici o temere.
Aceste pilule purificátore de sãnge se prepará veritabile singurú numai în farmacia „zum gold. Reichsapfel“ a lui **I. Pserhofer** Singerstrasse Nr. 15 la Viena și costá o cutiá cu 15 pilule 21 cr. v. a. Un sul cu 6 cutii costá 1 fl. 5 cr., trimițându-se nefrancatú cu rambursá 1 fl. 10 cr. Dacă se trimite suma banilorú înainte, costá unú sulú cu pilule 1 fl. 25 cr. inclusive francare, 2 suluri 2 fl. 30 cr., 3 suluri 3 fl. 35 cr. 4 suluri 4 fl. 40 cr., 5 suluri 5 fl. 20 cr., 10 suluri 9 fl. 20 cr. Mai puținú de unú sulú nu se póte eșpeda.
N.B. În urma lășirii lorú celei marí, se imitezã aceste pilule sub diferite forme și numiri, de aceea se face rugarea a cere aume „**Pilule purificátore de sãnge ale lui I. Pserhofer** și numai acelea suntú veritabile, a cărorú instrucțiune pentru folosire este provédutá cu iscalitura I. Pserhofer, și cari pórtá pe capacul cutiei totú aceeași iscaliturá în colóre roșú.

Dintre nenumerátele scrisori, prin cari consumenții acestorú pilule mulțamescú pentru redobândirea sãnatáții dupá cele mai varii și grele bóle, lásamú să urmeze aci puține numai, cu observarea, că ori-cine a întrebuințatú odatá aceste pilule, le recomandá mai departe.
Köln, 30 Aprilie 1893.
Stim. D-le Pserhofer! Binevoesoe de a mi trimite éráși 15 suluri din escelentele D Tale piluri pentru curățirea sãngelui cu rambursá postalá. Cu acésta ocașie Vă aducú mulțamirile mele pentru efectulú de minune alú pilurilorú D-tale.
Cu distinsá simá,
Franz Pavlistik, Köln, Lindenthal.
Hrasche lângá Flodnie 12 Sept. 1887.
Stim. D-le! A fostú voința lui D-deu că pilulele D-v. au ajunsú în mánile mele, și rezultatulú dela acestea îi atribui Dv. Mă recisemú în patulú de leasú astfelú încatú nu mai puteam lucra și así fi sigurá deja mortá, decât nu m'ar fi scápatú minunatele Dv. pilule. D-deu se vè binecuvintese de mi de ori. Am confiența, că pilulele Dv. mă vorú face de totú sãnetósá, așa premiu a folositú și altora.
Theresia Knific.
Wiener-Neustadt. 9 Dec. 1887.
Stim. D-le! În numele mătășei mele de 60 ani îi exprimú cea mai caldúrosá mulțamire. Densa a suferitú 5 ani de catarú la stomacul cronicú și de apă. Viéța i era unú chinú și se credea deja de perdutá. Prin întemplerá a cãpatatú o cutiá cu escelentele Dv. Pilule purificátore de sãnge, și dupá o întrebuințare mai îndelungatá s'a vindecatú.
Cu distinsá stimá, Iosefa Weinzettel.
Eichengraberamt bei Gfuhl, 27 Martie 1889.
Stim. D-le! Subsemnatulú se rógá a mai trimite 4 suluri cu pilulele D-v. în adevérú folositore și escelente. Nu potú întrelása fără ca să Vè exprimú re-ounosința mea în privința valórei acestorú pilule, și le voi recomanda unde numai se va puté tuturorú suferințilorú. Ve autorisezú, ca acésta a mea mulțamitá se o folosiți dupá placú și pe cale publicá. Cu distinsá stimá Ignaz Hahn.
Gotschdorf bei Kuhlbach, Oestr. Schlesien. 8 Oct. 1888.
Stim. D-le! Vè rog a mi trimite unú sulú cu 6 cutii din pilulele Dv. universale purificátore de sãnge. Numai minunatele D-v. pilule am se mulțamescu, că am scápatú de o suferința de stomachú, care m'a chinutú 5 ani. Aceste pilule n'are se-mi lipsesca nici-odatá și exprimú prin acésta mulțamirea mea cea mai caldúrosá.
Cu cea mai mare stimá, Ana Zwicki.

Liquer Bernhardiner din plante de Alpi, dela W. O. Bernhard in Bregenz, in contra tuturorú greutateilorú de stomachú. O sticlá 2 fl. 60 cr., o jumétate sticlá 1 fl. 40 cr., ¼ de sticlá 70 cr.
Alina americana, celú mai bunú mijlocú în contra tuturorú suferințelorú rheumátice, dureri de dinți, dureri de capú, junghiarí la urechi etc. 1 fl. 20 cr. de Dr. Romershausen pentru întărirea și conservarea vederii, în flacone originale à 2 fl. 50 cr. și 1 fl. 50 cr.
Esență pentru ochi, o sticlá 50 cr.
Minutatulú balsamú englezescú, Fiakerpulver în contra catarului, răgușelei etc. 1 cutiá 35 cr. cu trimiterea francatá 60 cr.
Prăfuri în contra tusei,
Franzbranntwein ou séu în sãre o sticlá 70 cr.
Balsamú contra degenerátorei de I. Pserhofer, de multú ani recunoscutú ca celú mai sigurú remediu în contra suferințelorú de degeneráturá de totú felulú, precum și spre vindecarea ranelorú foarte învechite, 1 borcanú 40 cr., cu trimiterea francatá 65 cr.
Helso séu Gesundheitssalz unú remediu escelentú în contra catarului, la stomachú, precum în genere în contra tuturorú suferințelorú ce provinú dela mistuirea neregulatá, unú pachetú 1 fl.
Balsamú în contra gușilorú mijlocú probatú în contra umflátorei la gátú unú flaconú 40 cr cu trimiterea francatá 65 cr.
Esență de viéța, (Picáturile din Praga) în contra stomacului stricátú, mistuiri rele, greutateá de totú felulú, unú medicamentú de casá escelentú, 1 flaconú 22 cr. 12 flacone 2 fl.
Prăfuri în contra asudárei piciorélorú. Acestú prafú deláturá asudatulú piciorélorú și mirosulú neplăcutú, conservézá încălțámintea și este probatú ca nesticăciosú. Prețulu unei cutii 50 cr., cu trimitere francatá 75 cr.
Suculú-Spitzwegarich, unú medicamentú de casá foarte cunoscutú și escelentú în contra catarului, răgușelei, tusei spagmodice etc. 1 sticlá 50 cr. 2 sticlúțe dimpreună cu trimiterea franco 1 fl. 50 cr.
Pomada Tannochinin de I. Pserhofer, de unú lungú șirú de ani re-ounoscutá de medici ca celú mai bunú mijlocú pentru creșterea părului. Unú borcanú elegantú adustatú 2 fl.
Plastru-universalú, de prof. Steudel, la rane din loviturá și impunsú, la totú felulú de babe rele și la unfláturí învechite, ce se spargú periodicú la picioré la degetú, la rãnilé și aprinderile de țite și la multe alte suferințe de acestú soiú s'a probatú de multe ori. Unú borcanú 50 cr., cu trimiterea francatá 75 cr.
Sare universalá purgativá, de W. Bullrich. Unú medicamentú de casá escelentú, în contra tuturorú urmárilorú digestiunei stricote, precum: durere de cap, amețelá, cãrcei la stomachú, acrélá în gátú. suferințe hãmoroidale, constipațiune etc. Unú pachetú 1 fl. Medicamentú exceletú contra durerii de capú, de másele, reumatismú etc.
Mia-Poca, Afarú de preparatele aci amintite se mai aflá tóte specialitáțile farmaceutice indigene și streine, anunțate prin tóte diarele austro-ungare și la casá, când unele din aceste specii nu s'ar afla în depositú se vorú procura la cerere promptú și ieftinú.
Trimiterile prin poștá se efectuezá iute, decât se trimite prețulu înainte, comande mai mari și cu rambursá a prețului.
I. P S E R H O F E R,
farmacia „zum goldenen Reichsapfel“ WIEN, I., Singerstrasse Nr. 15.
Franco se efectuezá acele comande numai decât se trimite mai nainte și resp. porto postalú, în casulú acesta șpeșele postale suntú multú mai ieftine, decâtú la trimiteri cu rambursá.

Ca veritabile suntú a se privi numai acele pilule a cărorú instrucțiune este provédutá cu iscalitura I. P S E R H O F E R, și cari pórtá pe capaculú sã-cãrei cutii totú aceeași iscaliturá în colóre roșú.
Susamintitele specialitáți se aflá și în Budapesta la farmacistulú I. von Török, Königsgasse 12. 545,8—12.